

РЕШЕНИЕ

№ 1487

гр. София, 14.03.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ГО I-18 СЪСТАВ, в публично заседание на петнадесети февруари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Петър В. Боснешки

при участието на секретаря Надежда Св. Масова
като разгледа докладваното от Петър В. Боснешки Гражданско дело № 20231100107439 по описа за 2023 година

Производството по делото е образувано по искова молба на „Л.Ф.“ ЕАД, с ЕИК:****, със седалище и адрес на управление: гр, София, район Лозенец, бул. „****“, чрез пълномощник юрисконсулт П.И.Г., съдебен адрес: гр, София, район Лозенец, бул. ****, срещу: Прокуратурата на Република България, с адрес: гр. София, бул. „Витоша“ № 2, с която е предявен иск с правно основание чл.49 ЗЗД, вр. чл.45 ЗЗД, с който се иска осъждане на ответника да заплати на ищеца сумата от 118 366,83 лв., представляваща обезщетение за имуществени вреди за лишаване от право на ползване на л.а. Toyota /тойота/, модел: Land Cruiser /ланд крузер/, рама JTEBZ29J300135054, с ДКН СВ **** ТМ, за периода 16.11.2017г. до 06.01.2022г, / общо 1 513 дни /, настъпили следствие незаконосъобразно задържане и отказ на Прокуратурата за връщане на ВД, поради неправилно прилагане на чл.113 НПК, ведно със законната лихва върху главницата, считано от дата на подаване на исковата молба- 28.06.2023г. до окончателното плащане на сумата.

В съдебно заседание на СГС от 15.02.2024г., на основание чл.214 ГПК, е допуснато изменение размер на иска, като същият е намален до сумата от 79 243лв., като производството по делото е прекратено за разликата му до първоначално предявения размер от 118 366,83лв. поради отказ от иска.

Ищецът твърди, че е търговец, който по занятие се занимава с предоставяне на МПС под оперативен и финансов лизинг.

Ищецът твърди, че е собственик на лек автомобил марка: Toyota /тойота/, модел: Land Cruiser /ланд крузер/, рама JTEBZ29J300135054, с ДКН СВ **** ТМ, като това е установено с решение по в.гр.д.№1639/2021г. на САС.

На 13.08.2008г. процесният автомобил е бил задържан от служители на Национална служба полиция - МВР София, поради интервенция върху рамата. Образувано било досъдебно производство № 295/2009г. по описа на СДВР, пр. пр. № 5404/2009 г. по описа на Софийска районна прокуратура, водено срещу неизвестен извършител за престъпление по чл. 345а, ал. 1 от НК. След необосновано дълъг престой в МВР, през 2017 г., по искане на „Л.Ф.“ като собственик на □ автомобила, с Постановление от 30.01.2017 на СРП, пр.пр. 5404/2009 същият бил върнат на „Л.Ф.‘. В качеството си на собственик на вещта, тъй като автомобилът не бил регистриран, „Л.Ф.“, предприел процедура за регистрация на същия в ПП КАТ-СДВР и снабдяване с рег.номера.

На 16.11.2017г. в КАТ-СДВР автомобилът бил отново задържан като ВД, заради същата интервенция в рамата. Задържането на колата било докладвано по старото Досъдебно производство 295/2009 СДВР, пр.пр. 5404/2009 СРП и то било възобновено, с цел установяване на виновното лице, извършило интервенцията върху рамата. На 29.01.2019г, наказателното производство - ДП 295/2009 СДВР, пр.пр. 5404/2009 СРП било прекратено, поради настъпила абсолютна давност за деянието.

С определение по чнд №15993/2021 на СРС, по реда на чл.111, ал.3 НПК, е постановено процесният автомобил да бъде върнат на ищеца. На 06.01.2022 с протокол автомобилът бил върнат на ищеца от СДВР. На практика вещта е задържана като ВД от Прокуратурата за 12 години, 7 месеца и 6 дни, а именно, за периода от 13.08.2008 - 30.01.2017, след което от 16.11.2017 - 06.01.2022г. Сега автомобилът е във владение на ищеца и е регистриран в КАТ, За времето на незаконосъобразното задържане на вещта от Прокуратурата, автомобилът можел да бъде предоставен от ищеца /като собственик/ на трети лица под наем или на лизинг, за период от два пъти по 60 месеца. Преди задържането през 2008г., автомобилът бил предоставен за ползване на трето лице с договор за финансов лизинг за 60 месеца, но поради държането на л.а. като ВД по ДП, същият договор не породил своите правни и финансови последици.

Твърди, че основната търговска дейност на „Л.Ф.“ е лизинг на автомобили и активиI. Счита, че претендираните имуществени вреди са съизмерими със стойността на пазарния наем за такъв вид автомобил, дължим за цитирания по-горе период от 1 513 дни. Ако Прокуратурата беше върнала автомобила на ищеца, то дружеството собственик щеше да ползва същия и би реализирано доход от наем или оперативен лизинг на вещта.

В законоустановения срок ответникът Прокуратурата на Република България е подал отговор, с който е заявил, че така предявеният иск е недопустим. Твърди, че процесният автомобил е бил предаден на 16.11.2017г. с протокол за доброволно предаване от ищеца, поради наличието на информация за въведен сигнал за кражба на същия в ШИС. Поради това и правилно същият автомобил е задържан до решаване по съдебен ред на въпроса за собствеността.

Оспорва наличието на елементите на фактическия състав за присъждане на обезщетение. От изследване на доказателствата е видно, че няма данни за противоправни действия / бездействия от страна на прокуратурата и в този смисъл твърденията на ищеца са

неотнoсими към фактическия състав на чл. 49 от ЗЗД за ангажиране на отговорността на прокуратурата на Република България.

Няма причинени на ищеца вреди. Пропуснатата полза е елемент от фактическия състав, пораждащ правото на обезщетение. Поради това и при липса на изрично установена в закона презумция за настъпването ѝ, пропуснатата полза не се предполага, а следва да бъде доказана в процеса.

Прави възражение за погасяване на процесните суми по давност.

По допустимостта:

Съдът намира, че искът е допустим и следва да се произнесе по съществото на правния спор.

Няма спор в съдебната практика, че Държавата отговоря пряко за вредите причинени от незаконни актове или действия на нейните органи и длъжностни лица и когато тази отговорност не може да бъде реализирана по специалния ЗОДОВ, при участие в процеса на съответните държавни органи като нейни процесуални субституенти, отговорността за вреди се реализира на основание чл. 49 ЗЗД. В процесния случай посочените в исковата молба основания за ангажиране отговорността на ответника ПРБ не попадат в обхвата на чл. 2 от ЗОДОВ, поради което следва да се приеме, че претенцията е по общия ред и е с правно основание чл.49 ЗЗД, вр. чл.45 ЗЗД,

По основателността:

Няма спор между страните по делото, а и от приетите по делото писмени доказателства е безспорно установено, че:

Процесният лек автомобил марка: Toyota /тойота/, модел: Land Cruiser /ланд крузер/, рама JTEBZ29J300135054, с рег. № СВ **** ТМ, е бил задържан на 13.08.2008г. от служители на Национална служба полиция - МВР София, поради интервенция върху рамата. Образувано е досъдебно производство № 295/2009г. по описа на СДВР, пр. пр. № 5404/2009г. по описа на Софийска районна прокуратура, водено срещу неизвестен извършител за престъпление по чл. 345а, ал. 1 от НК.

С Постановление от 30.01.2017г. на СРП, пр.пр. 5404/2009г. процесният автомобил е върнат на „Л.Ф.“.ЕАД.

Ищецът предприел действия по регистрация на процесния автомобил, поради което на 16.11.2017г. в КАТ-СДВР автомобилът бил отново задържан като веществено доказателство, заради същата интервенция в рамата. Задържането на колата било докладвано по старото Досъдебно производство 295/2009 СДВР, пр.пр. 5404/2009 СРП и то било възобновено, с цел установяване на виновното лице, извършило интервенцията върху рамата. На 29.01.2019г, наказателното производство - ДП 295/2009 СДВР, пр.пр. 5404/2009 СРП било прекратено, поради настъпила абсолютна давност за деянието.

Въпреки прекратяването на наказателното производство процесният лек автомобил не бил върнат на ищеца, тъй като ПРБ намирала, че има спор относно собствеността върху

същия автомобил. Подадени са няколко молби от ищеца до СРП, пр.пр. 5404/09 за връщане на автомобила, които са последвани от откази на ответника за връщане на автомобила.

На 19.06.2019г. ищецът подал искова молба срещу Прокуратурата и СДВР, с правно основание чл.108 ЗС, за признаване правото му на собственост и осъждане на Прокуратурата и СДВР да върнат автомобила на ищеца, за което е образувано гр.д. №8117/2019г. на СГС. С решение по същото дело, влязло в сила на 13.03.2023г., е признато за установено, че ищецът „Л.Ф.”ЕАД е собственик на процесния лек автомобил, като ответниците ПРБ и СДВР са осъдени да предадат владението му на ищеца.

По молба на ищеца и с Определение №1729/25.11.2021г. по ч.н.д.№5993/2021г. на СРС на ищеца върнат процесния лек автомобил.

Видно от разписка от 06.01.2022г., лист 22 от делото/ и въз основа на горепосоченото определение на СРС на ищеца фактически е върнат процесния лек автомобил, заедно с ключовете от разследващ полицай към СДВР. Ищецът признава, че след предаването му процесният автомобил е в негово владение, което продължава и понастоящем.

Предвид гореизложеното е видно, че процесният лек автомобил е бил задържан като веществено доказателство за периода от 13.08.2008г. – 30.01.2017г. и периода от 16.11.2017г.- 06.01.2022г., или общо за 12 години, 7 месеца и 6 дни.

Справката в ТР за предмета на дейност на „Л.Ф.”, показва, че дружеството извършва отдаване под наем, оперативен и финансов лизинг на движими вещи и недвижими имоти

По делото са приети като доказателства 4 броя запитвания от трети лица до ищеца от 20.12.2019г., от 07.02.2019г., от 20.08.2018г. и последното без дата, находящи се на лист 149-152 от делото. Със същите трети лица изразяват интерес от дългосрочен наем на автомобил с характеристиките на процесното МПС.

Видно от заключението по САТЕ на в.л. Ж. Е., общият размер на месечния наем на автомобил като процесния за периода 16.11.2017г.-06.01.2022г. е в размер на 79243лв.

За да бъде основателен искът с правно основание чл.49, вр. чл.45 ЗЗД ищецът следва да докаже кумулативното наличието на следните елементи на фактическия състав: противоправно деяние – действие или бездействие, вреда, причинна връзка между тях, размер на вредата и авторство на лице, на което е възложена определена работа, като вината на последното се презумира. Отговорността на ответника като юридическо лице, има характер на обективна, безвиновна и гаранционно-обезпечителна, като субектът отговаря за виновно поведение на друго лице, без самият той да е носител на вина в юридическия смисъл.

Съгласно правното разрешение, възприето в Решение № 137/18.02.2019 г. по гр. д. № 2957/2017 г. на ВКС, III г.о. въпросът за съдбата на веществените доказателства (освен ако не са били предварително върнати, отчуждени или унищожени на някое от основанията по чл. 111 НПК) е предмет на постановения окончателен акт в наказателния процес (освен в

случите на отнемане в полза на държавата на веществени доказателства по чл. 112, ал. 1 НПК и на моторни превозни средства по чл. 112, ал. 3 НПК; връщане на веществени доказателства на правоимащия след решаване на повдигнат спор за права по чл. 113 НПК; предаване на иззети като веществени доказателства книжа, писма и др. писмени актове на заинтересованите лица и учреждения, в които случаи разпореждането с веществени доказателства не зависи или не зависи само от приключване на наказателното производство и поначало се налага последващо - след приключване на наказателното производство, а по - рядко и съпътстващо при произнасяне на прокурора или съда). Правилото, приложимо при връщане на предметите, иззети като веществени доказателства в наказателното производство е установено в разпоредбата на чл. 111, ал. 2 НПК - те се връщат на правоимащите, от които са отнети. Понятието "правоимащ" по смисъла на цитирания текст включва не само собственика на вещта, но и всяко друго лице, което има каквито и да е права, свързани с упражняването на фактическата власт върху вещта (вещни или облигационни, основаващи се на право на ползване, договор за заем, наем, залог и т.н., вкл. и владеещият на неправно основание с цел да стане собственик). Предписанието, залегнало в чл. 111, ал. 2 НПК повелява да се възстанови съществуващото фактическо положение преди отнемането на вещта от правоимащия. При спор за право върху предмети, иззети като веществени доказателства те се пазят докато решението на гражданския съд влезе в сила - чл. 113 НПК и ТР № 2/2014 г. по тълк. д. № 2/2014 г. на ВКС, ОСНК. Обезщетение за увреждане от невърнати след прекратяване на наказателното производство веществени доказателства, когато те подлежат на връщане на правоимащите, от които са отнети, може да се претендира от момента на влизане в сила на крайния акт за прекратяването и от този момент следва да се зачете, че задължението е станало изискуемо и е налице начало на погасителна давност. По общото правило на гражданския закон вземането за непозволено увреждане е изискуемо от деня на извършването му, когато деецът е известен, а когато е неизвестен - от деня на неговото откриване. Но за да е известен деецът, е необходимо действително проявление на увреждането, а това е моментът, от който се дължи връщане на веществените доказателства като при прекратяване - това е датата на прекратяване на наказателното производство, по което са били иззети. Непозволеното увреждане е налице тогава, когато се обективира цялостния му фактически състав, вкл. когато вредоносните последици са положително проявени и когато това води до установяване на пострадалия. При спор за материално право началният момент, от който следва да се счита, че задължението е станало изискуемо е датата, на която решението на гражданския съд по този спор влезе в сила.

В процесния случай е безспорно, че процесният автомобил е бил иззет като веществено доказателство от правоимащия - ищеца, негов собственик и оставен за съхранение в мястото, посочено от съответния орган (вж. чл. 110, ал. 4 НПК). Предвид гореизложената фактическа обстановка е видно, че процесният лек автомобил е бил задържан като веществено доказателство за периода от 13.08.2008г. – 30.01.2017г. и периода от 16.11.2017г.- 06.01.2022г., или общо за 12 години, 7 месеца и 6 дни.

Безспорно е, че на 29.01.2019г, наказателното производство - ДП 295/2009 СДВР, пр.пр. 5404/2009 СРП е било прекратено, поради настъпила абсолютна давност за деянието. По делото се установява, че преценката на ответника за необходимост от изземване на автомобила като веществено доказателство се опровергава с влязлото в сила постановление за прекратяване на досъдебното производство. Принудителното задържане на вещта не е довело до постановяването на осъдителна присъда и в този смисъл се явявана противоправно.

Съгласно постоянната съдебна практика действащото национално право предвижда отговорност на държавата да обезщети всички вреди (претърпяни загуби и пропуснати ползи), нанесени на всеки частноправен субект, пряка и непосредствена последица от незаконните актове или действия на нейните органи и длъжностни лица. За времето на принудителния престой на процесното МПС се дължи обезщетение за всички вреди, които са пряка и непосредствена последица от задържането, с оглед на невъзможността процесният автомобил да се ползва по предназначение от неговия собственик или ползвател.

В процесния случай ищецът претендира сумата от 79 243лв., представляваща обезщетение за пропусната полза от невъзможността да отдава под наем/ оперативен лизинг процесния автомобил за периода 16.11.2017г.-06.01.2022г.

Съгласно ТР № 3/13.01.2023г. по тълк.д. № 3/2021г. ОСГТК на ВКС за да възникне отговорност за вреди от непозволено увреждане под формата на пропуснати ползи ищецът следва да докаже, че настъпването им е сигурно. За присъждане на пропуснатите ползи не е достатъчно настъпването им да е предполагаемо и хипотетично, а е необходимо да се установи реалното им съществуване. В този случай на доказване подлежат фактите, от които произтича възможността за реализиране на ползата, както и че реализирането ѝ е станало невъзможно поради деликта.

Съдът намира, че в процесния случай ищецът не е доказал реално претърпени вреди под формата на пропуснати ползи.

По делото са приети като доказателства 4 броя запитвания от трети лица до ищеца от 20.12.2019г., от 07.02.2019г., от 20.08.2018г. и последното без дата, находящи се на лист 149-152 от делото. Със същите трети лица изразяват интерес от дългосрочен наем на автомобил с характеристиките на процесното МПС. По делото обаче няма доказателства за реално сключени договори с трети лица, изпълнението на които да е осуетено от невръщане от ответника на процесния автомобил. По аргумент от Решение № 105/09.09.2021г. по гр.д. № 2256/2020г. на ВКС, IV Г. О., делинквентът не дължи обезщетение за пропусната полза в случай, че собственикът на вещта не е бил страна по вече съществуващо договорно (наемно, продажбено и пр.) правоотношение към момента на деликта. В такива случаи възможността за сключването на такъв бъдещ договор - ако не беше непозволеното увреждане, е изцяло хипотетична, а не сигурна.

Горепосоченият извод на съда не се променя от приетия като доказателство по

делото Договор за финансов лизинг от 04.03.2008г. /л.56 от делото/, видно от който процесният лек автомобил е бил предмет на договор за финансов лизинг към същата дата. Видно от същия договор лизингодател на процесния лек автомобил е било различно търговско дружество „Пиреос Лизинг България“ЕАД, а не ищеца, поради което не може да се твърди със сигурност, че и ищецът би сключил такъв договор за лизинг. Освен това същият договор предшества с девет години процесния период, като съдът намира че при лизинговите вещи това е съществен период от време, който не може да обоснове извод за наличие на пазарен интерес.

Съдът не споделя и друго твърдение на ищеца, че пропуснатите ползи са съизмерими със стойността на пазарния наем за такъв вид автомобил, дължим за цитирания по-горе период от 1 513 дни., без да се изисква доказването на сигурността на тази пропусната печалба. Съдът намира, че тази практика е приложима в случаите на възстановяването на имуществено неравновесие, създадено при неоснователно обогатяване, при наличието на предпоставките на чл. 59 ЗЗД, но не и в хипотезата на обезщетение за увреждане, причинено от неправомерно поведение. Причината за икономическото неравновесие, възникнало в ущърб на лишеното от ползването на вещта лице е ползването на същата вещ от лице, което няма такова право, поради което практиката по прилагането на нормата на чл. 59 ЗЗД обвързва възстановяването му с присъждането на онзи хипотетичен, но реално определяем разход, който неправоимащият си е спестил за сметка на собственика, т. е средната пазарна наемна цена, която иначе би платил. Обаче за вредата от неправомерно увреждане задължителната за правоприлагане съдебна практика, обективизирана в ТР № 3/13.01.2023г. по тълк.д. № 3/2021г. ОСГТК на ВКС, приема, че трябва да съществува сигурност за увеличаването на имуществото, което е пропуснато и тази сигурност не се предполага.Константната съдебна практика приема, че сигурна възможност за увеличаване на имуществото ще е налице, когато на база доказани обективни факти и при обичайното развитие на нещата, отчитайки особеностите на конкретния случай, може да се направи достатъчно обоснован извод, че в патримониума на ищеца действително е могла да настъпи положителна промяна. А ищецът не е доказал такава сигурна възможност.

Горепосоченият извод на съда се потвърждава и от разпита на в.л.Ж.Е. в о.с.з. на СГС от 15.02.2024г., при който същият е заявил, че при отдаване на автомобили под наем обикновено се използват автомобили до пет години от дата на първа регистрация. За да даде заключението си вещото лице не е успяло да използва пазарни аналози, тъй като няма такива на пазара. Видно от талона за регистрация на процесния автомобил /л.28 от делото/ в процесния случай се касае за дизелов автомобил с дата на първа регистрация 04.01.2007г., т.е на автомобил на над 10 години към началото на процесния период- 16.11.2017г., и на повече от 17 години към датата на приключване на устните състезания. Това е обстоятелство, което сериозно препятства възможността за отдаване на процесния автомобил под наем, съответно за реализиране на ползи.

Предвид гореизложеното искът следва да бъде отхвърлен като неоснователен.

По разноските:

Ответникът е представляван от юрисконсулт, като на основание чл. 37 от ЗПП, вр. чл. 25 от Наредба за заплащането на правната помощ, следва да се определи възнаграждение в размер на 200 лв., които следва да бъдат заплатени от ищеца.

Предвид гореизложеното съдът

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ КАТО НЕОСНОВАТЕЛЕН иска, предявен от „Л.Ф.” ЕАД, с ЕИК:****, със седалище и адрес на управление: гр, София, район Лозенец, бул. „****”, и съдебен адрес: гр, София, район Лозенец, бул. ****, срещу: Прокуратурата на Република България, с адрес: гр. София, бул. „Витоша“ № 2, с правно основание чл.49 ЗЗД, вр. чл.45 ЗЗД, с който се иска осъждане на ответника да заплати на ищеца сумата от 79 243лв., представляваща обезщетение за имуществени вреди за лишаване от право на ползване на л.а. Toyota /тойота/, модел: Land Cruiser /ланд крузер/, рама JTEBZ29J300135054, с ДКН СВ **** ТМ, за периода 16.11.2017г. до 06.01.2022г, / общо 1 513 дни /, настъпили следствие незаконосъобразно задържане и отказ на Прокуратурата за връщане на ВД, поради неправилно прилагане на чл.113 НПК, ведно със законната лихва върху главницата, считано от дата на подаване на исковата молба- 28.06.2023г. до окончателното плащане на сумата.

ОСЪЖДА Л.Ф.” ЕАД, с ЕИК:****, със седалище и адрес на управление: гр, София, район Лозенец, бул. „****”, и съдебен адрес: гр, София, район Лозенец, бул. ****, да заплати на Прокуратурата на Република България, с адрес: гр. София, бул. „Витоша“ № 2, сумата от 200лв., представляваща направени разноски за юрисконсултско възнаграждение, на основание чл. 78, ал. 3, вр. чл. 78, ал. 8 от ГПК, вр. чл. 37 ЗПП, вр. чл. 25 от Наредба за заплащането на правната помощ.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване пред Апелативен съд- гр.София в двуседмичен срок от връчване на препис от решението на страните.

Съдия при Софийски градски съд: _____